

**Oświadczenie złożone
przez senatora Ryszarda Góreckiego
na 30. posiedzeniu Senatu
w dniu 2 kwietnia 2009 r.**

Oświadczenie skierowane do minister edukacji narodowej Katarzyny Hall

Szanowna Pani Minister!

W związku z ostatnią nowelizacją ustawy o systemie oświaty zwracam się z uprzejmą prośbą o wydanie przez ministerstwo opinii w sprawie możliwości finansowania remontów i inwestycji w placówkach edukacyjnych z dotacji podmiotowej. Zapytanie w tej sprawie skierowała do mnie ostatnio dyrektor Zespołu Placówek Edukacyjnych w Olsztynie. Jest to szkoła publiczna, prowadzona przez organ inny niż jednostka samorządu terytorialnego. Szkoła ta zajmuje się głównie edukacją dzieci niepełnosprawnych. Ze względu na rosnącą ciągle liczbę kandydatów w ubiegłym roku rozpoczęto rozbudowę szkoły. Wydaje się, że w świetle obowiązujących przepisów szkoła stanęła przed problemem zakończenia tej inwestycji.

Nowelizacja ustawy o systemie oświaty wprowadziła zasadę, zgodnie z którą w przypadkach kiedy jednostka samorządu terytorialnego nie chce likwidować szkoły lub placówki, może ją przekazać do prowadzenia innemu podmiotowi gwarantującemu właściwe wykonywanie zadań organu prowadzącego, to jest osobie prawnej nie będącej jednostką samorządu terytorialnego lub osobie fizycznej, w drodze umowy.

Szkoły publiczne prowadzone przez osoby niebędące jednostkami samorządu terytorialnego mają takie same obowiązki jak pozostałe szkoły publiczne. Niestety nie mają takich samych uprawnień. Muszą prowadzić działalność, zapewniając uczniom i nauczycielom takie same warunki jak szkoły samorządowe, ale nie mogą w identyczny sposób wydatkować pozyskanych środków publicznych.

Zgodnie z art. 80 ust. 3 lit. d tej ustawy dotacje wymienione w ust. 2-3b mogą być wykorzystane wyłącznie na pokrycie wydatków bieżących szkoły lub placówki. Ustawa o systemie oświaty wprowadza pojęcie „wydatku bieżącego”, ale go nie definiuje. Według art. 106 ust. 4 ustawy o finansach publicznych wydatek bieżący obejmuje:

- a) wynagrodzenia i uposażenia osób zatrudnionych w państwowych jednostkach budżetowych oraz składki naliczane od tych wynagrodzeń i uposażeń,
- b) zakupy towarów i usług,
- c) koszty utrzymania oraz inne wydatki związane z funkcjonowaniem jednostek budżetowych i realizacją ich statutowych zadań,
- d) koszty zadań zleconych do realizacji jednostkom niezaliczonym do sektora finansów publicznych, z wyłączeniem fundacji i stowarzyszeń.

Art. 163a ustawy o finansach publicznych wprowadza pojęcie „wydatku bieżącego” i „wydatku majątkowego”. Zgodnie z tą ustawą wydatkiem majątkowym (inwestycyjnym) jest zakup środków trwałych, których wartość początkowa, stanowiąca podstawę naliczania odpisów amortyzacyjnych, przekracza kwotę pozwalającą na jednorazowe odpisanie ich ceny nabycia w ciężar kosztów działalności. Ustawodawca wykazał, że środkami trwałymi są trwałe aktywa rzeczowe o przewidywanym okresie ekonomicznej użyteczności dłuższym niż rok, w szczególności nieruchomości, maszyny, urządzenia, środki transportu.

Powołując się na te przepisy można stwierdzić, że dotacje publiczne nie mogą zostać wykorzystane na inwestycje, których wartość jednostkowa przekracza 3500 zł. Zgodnie z ustawą o systemie oświaty niesamorządowe szkoły publiczne nie będą mogły dokonywać zakupów wyposażenia i sprzętu oraz przebudowy budynków, jeżeli ich koszt przekracza wymienioną kwotę. Niemożliwe będzie również pozyskanie środków unijnych ze względu na konieczność wniesienia wkładu własnego.

Czy Pani Minister widzi możliwość wyrównania szans szkół i placówek prowadzonych przez jednostki samorządu terytorialnego oraz pozostałych poprzez wydanie oficjalnej definicji pojęcia „wydatki bieżące”, co umożliwiłoby szkołom wykorzystywanie pozyskanych środków na modernizacje, remonty oraz inwestycje oświatowe?

W załączeniu przekazuję kopię opinii prawnej opracowanej na prośbę dyrektora omawianej placówki.

Z poważaniem
Ryszard Górecki